

TÜRKİYE'DE ÇOCUK EDEBİYATI KÜLTÜRÜ AÇISINDAN EĞİTİM FAKÜLTELERİNDE OKUTULAN "ÇOCUK EDEBİYATI" DERSLERİ

Yard.Doç.Dr. Mehmet ÖZDEMİR
Sakarya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Türkçe Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi

ÖZET

Bilindiği gibi Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı, 1996 yılı başlarında Eğitim Fakültelerinde öğretmen yetiştirme programlarını yeniden ele alıp düzenleme çalışmalarını başlatmıştır. Daha sonra bu çalışmalar, 1994 yılı sonunda başlayan ve 1998 yılı sonunda bitirilmesi planlanan YÖK/ Dünya Bankası Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi programı ile birleştirilerek tamamlanmıştır. İşte, Çocuk Edebiyatı dersleri, Eğitim Fakültelerinde yapılan bu yeni düzenlemelerin bir sonucu olarak, 1998 yılından itibaren okutulmaya başlanmıştır.

Çocuk Edebiyatı, okuyan topluma geçişte bir köprü görevi üstlendiğinden, bu derslerin programlara alınması son derece isabetli olmuştur. Çünkü, bütün dünyada olduğu gibi bizim edebiyatımızda da çocuklara hitap eden metinler önemli bir yekûn tutmaktadır. Çocuklara okuma alışkanlığının kazandırılması ve bunun yerleştirilmesi özellikle okul öncesi dönemde büyük önem taşıdığından, Çocuk Edebiyatı derslerinin özellikle Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalından başlayarak, Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği ve İşitme Engelliler Öğretmenliği Anabilim Dallarında okutulması yerinde bir karardır.

Biz bu yazımızda, Çocuk Edebiyatı ile ilgili genel bir değerlendirme yaptıktan sonra bu derslerin Eğitim Fakültelerindeki durumunu ele aldık. Ayrıca uygulama esnasındaki aksamalarla ilgili önerilerimizi dile getirmeye dikkat ettik.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Edebiyat, Çocuk Edebiyatı, Eğitim Fakültesi

ABSTRACT

CHILD LITERATURE SUBJECTS TAUGHT AT EDUCATION FACULTIES IN TERMS OF CHILD LITERATURE CULTURE IN TURKEY

Higher Education Council and National Education Ministry started to reorganise Teacher Training programs at education faculties at the beginning of 1996. These studies which started at the end of 1994 and aimed to finish in 1998 were completed combined with HEC and the World Bank pre-service teacher teaching. So Child Literature was put in the curriculum after these studies at education faculties from 1998 on.

Child Literature has an important role to trans to a literate community so it was quite appropriate to put these subjects in the curriculum because texts related to the child cover a big part in our literature as it does in the whole world. As it is very important to get the students to have a habit of reading during preschool term, child literature subjects should be taught in the fields of Preschool teaching, Primary school teaching, Social sciences teaching and Hearing disabled teaching.

We tried to present the application in this text and suggested a better application showing some problems and deficiencies.

Key words: Child, Literature, Child Literature, Education Faculty.

1. ÇOCUK VE EDEBİYAT

Çocuk Edebiyatı derslerinin Eğitim Fakültelerindeki durumunu ele almadan önce, birkaç cümle ile çocuk, edebiyat ve Çocuk Edebiyatı kavramları üzerinde durmakta fayda olduğuna inanıyorum. Türkçe Sözlükte 'çocuk' kelimesine verilen yedi karşılıktan birisi de "Bebeklik çağı ile ergenlik çağı arasındaki gelişme döneminde bulunan insan"dır. (Türkçe Sözlük, 1988) Edebiyatın, 'edeb' kökünden gelmesi ve muhatabının da 'insan' olması bu tanıma ayrı bir önem kazandırmaktadır.

Edebî eser, bir üst dil vasıtası ile ve bir estetik kaygı ile ortaya koyulan, insanı hedef alan sanat eserleri ve çocuk da bir insan olduğuna göre; terbiye, naziklik, usluluk, zariflik anlamına gelen **edeb** kavramı ile **çocuk** kelimesinin bir arada kullanılması son derece isabetli ve anlamlıdır. Bu gerçek göz önüne alındığında, Genç Edebiyatı, Yaşlı Edebiyatı, Kadın Edebiyatı, Erkek Edebiyatı vb. gibi yanlış çağrışımlara yol açmış olmasına rağmen, esasta "**Çocuk Edebiyatı**" isimlendirmesi doğru bir isimlendirmedir ve bu kavram

etrafında yapılan tartışmalar da zaman kaybindan başka bir şey değildir.

Çocuk Edebiyatı metinleri, bütün dünyada olduğu gibi, bizde de önce sözlü gelenek içinde oluşmuştur. Daha çok dinî ve millî kaynaklara dayanan bu metinler sonradan derlenip yazıya geçirilerek çocuk edebiyatının temelleri atılmıştır. Fakat, **destan, masal, efsane, halk hikâyesi, hayvan hikâyeleri, bilmece, ninni, tekerleme ve manilerden** oluşan bu zengin malzeme, yazılı anlatımın gelişmesi ile de eski önemini kaybetmeye başlamıştır. Genel edebiyat ürünleri arasında yer alan ve büyüklere hitap eden bu metinlerden sonra, özel olarak bir 'Çocuk Edebiyatı'nın ortaya çıkışı batıda ve bizde çok yenidir.

Çocuk Edebiyatını, çocuğa 'dıştan bakış'ı terk ederek, içten bakışı amaçlayan pedagojik eğilimleri ve psikolojik açımları öne çıkaran 'sanatçı bakışın' ortaya çıkardığı bir gerçektir. (ŞİRİN, 1994; 39)

Şinasi'nin La Fontaine'den çevirdiği **Kurt ile Kuzu** hikâyesi, Çocuk Edebiyatı konusunda Tanzimattan sonra yapılan ilk çalışmalarındandır. Türkiye'de tamamıyla çocuklara hitap eden ilk şiir kitabını İbrahim Alaattin Gövsa'nın yayımladığını görüyoruz; **Çocuk Şiirleri (1911)**. Daha sonra, Ali Ulvî Elöve değişik dergi ve gazetelerde yayımladığı şiirlerini, **Çocuklarımıza Neşideler (1912)** adı ile kaleme almıştır. Daha sonra Tefik Fikret Şermin'i (1914), Ali Ekrem Bolayır ise, **Çocuk Şiirleri (1917)** ve **Şiir Demeti (1923)** ni, çocuklar için kitaplaştırmışlardır. Tanzimattan sonra oluşmaya başlayan ve hızla gelişen bu alanda, yukarıda isimlerini ve eserlerini zikrettiklerimizin dışında birçok sanatçımızın Çocuk Edebiyatının gelişmesine katkıda bulduklarını görüyoruz. O günden bu güne, Çocuk Edebiyatı alanında eser veren isimlerden bir çırpıda sayabildiklerimiz şunlardır:

Mehmet Emin Yurdakul, Ziya Gökalp, Siracettin Hasırcıoğlu, Ahmet Cevat Emre, Kâzım Nami Duru, Ömer Seyfettin, Fazıl Ahmet Aykaç, Aka Gündüz, İsmail Hikmet Ertaylan, M.Fuat Köprülü, Orhan Seyfi Orhon, Enis Behiç Koryürek, Yusuf Ziya Ortaç, Hasan Âli Yücel, Faruk Nafiz Çamlıbel, Necdet Rüştü Efe, Halide Nusret Zorlu Tuna, Kemalettin Kamu, Necmettin Halil Onan, Münir Hayri Egeci, Ömer Bedrettin Uşaklı, Mehmet Faruk Gürtunca, İlhami Bekir Tez, Vasfi Mahir Kocatürk, Yaşar Nabi Nayır, Behçet Kemâl Çağlar, Vâ-Nû, Nihal Atsız, Abdullah Ziya Kozanoğlu, Aziz Nesin, Enver Naci Gökşen, Mehmed Seyda, İbrahim Zeki Burdurlu, Kemalettin Tuğcu, Naki Tezel, Vehbi Cem Aşkın, Nezihe Araz, Ceyhun Atuf Kansu, Kenan Akansu, Talip Apaydın, Gülten Dayıoğlu, Aytül Akal, Mavisel Yener, Refik Durbaş, Aysel Gürmen, Fatih Erdoğan, Yücel Feyzioğlu,

Mehmet Güler, Ayla Çınaroğlu, Salih Zengin, Saza Aksoy, Ayşe Kilimci, M.İdris Zengin, M.Ruhi Şirin, Yalvaç Ural, Necdet Neydim vb.

Görüldüğü gibi, bir anda hatırlanabilen zengin bir yazar kadrosu ile karşı karşıyayız. Bu kadronun ve adını burada saymadığımız yazarlarımızın oluşturduğu eserler, çocuklarımızın duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmek onların edebi ve estetik zevklerini geliştirmek üzere raflarda beklemektedir. Amaç, onları bu kitaplarla buluşturabilmektir. Buluşturalım ki çocuklarımız kitaplarla büyüsün.

19-21 Mart 2005 tarihleri arasında yapılan, **1. İzmir Uluslararası Şiir Buluşması**'nda "**Kardanadam Kaçtı**" hikâyesini çocuklara imzalayan **Hidayet Karakuş**, bir taraftan kitaplarını imzalarken diğer taraftan da çocuklara şu soruyu sorar:

- **Kardanadamı yakalarsan bana haber verir misin?**

Çocukların bu soruya verdikleri cevaplar gerçekten birbirinden ilginç ve düşündürücüdür. Bir çocuk;

" - **Ben polis değilim**" derken, bir başkası

" - **Veririm ama, bunun için telefon numaranı da yazmalısın**" der. Diğer cevaplar:

- **Yakalarsam kendime saklarım.**

- **Kar yağınca yakalarım.**

- **Kardan adam kaçmaz**, diyen çocuğa, Hidayet Karakuş, kitabının kapağını göstererek; - **Ama bak kaçmış... der.** Çocuk kendinden gayet emin bir şekilde cevabı yapıştırır:

- **O, hikâye...** der. (AKIN, 2005)

Yukarıdaki soruya verilen bütün cevaplar birbirinden anlamlı, fakat ben sizlerin dikkatini özellikle bu son cevaba çekmek istiyorum. " - **O, hikâye...**" Evet, çocuklar aslında hikâyeyi tanıyorlar, romanı şiiri tanıyorlar, masalı tiyatroyu biliyorlar. Fakat biz büyükler çocukları tanımıyoruz... Tanımadığımız için onların önüne bugüne kadar büyük ölçüde abur cubur şeyler doldurduk. Bugün, yirmiden fazla yayınevi Ömer Seyfettin'in sırtından eklemek yiyor. Çünkü Ömer Seyfettin'in hikâyeleri okul öncesi için ayrı, ilköğretim birinci ve ikinci kademeler için ayrı, liseler için ayrı ve hatta üniversite öğrencileri için ayrı ayrı uyarlanıp yayımlanmış. Ömer Seyfettin'in dilini ve üslûbunu kaybeden bu metinlerin öğrencilerde dil ve edebiyat sevgisi ile estetik bir zevk uyandırmaları elbette mümkün değildir. Bir çok sanatçımızın eserleri aynı durumdadır. Çocuklarımıza bunu reva görmenin uygun olmadığını düşünüyorum.

Yukarıdakine benzer bir başka olayı da Necdet Neydim yaşamıştır. Gene yukarıdakine benzer bir buluşmada kitabından çocuklara şiirler okuyan yazarı, çocuklar gelip teker teker öperler. Çok şaşırır yazar. “Niye öpüyorsunuz?” diye sorar. Aldığı cevap çok anlamlıdır: Bizi anlatmışımız... (NEYDİM,1998:4)

“Asrımız çocuğu keşfetti.” diyen Ahmet Hamdi Tanpınar, İci Paris’inin (İsi Pari) o günlerde yayımlanan bir karikatüründen bahseder. Karikatür şöyledir: “Arabadaki çocuğa adam eğilir ve onunla bildiğimiz o acayip ve çok defa hayvanlara da kullandığımız dille konuşmaya başlar. **Mini mini yavrum, nasılsın bakayım**, der. Çocuk: - **Ne oluyorsun yahu? Benimle adam gibi konuşamaz mısın?**” diye cevap verir. Bunun üzerine: “Bu karikatürü, çocuk edebiyatı diye elden ele dolaşan eserlerin çoğuna, çocuk mecmuaları diye çıkarılan şeylere daima tatbik edebiliriz” diyen Tanpınar’ın da aynı görüşte olduğunu görüyoruz. (TANPINAR, 2002:99)

Bu görüşü paylaşan bir başka yazarımızda Cemil Meriç’tir. Düşüncelerini: “Her ülkede çocuklar için yazılan ve pazarlanan kitaplar var. Ama dünya çocuklarının ortak hazinesi, çoğu hiçbir değer taşımayan bu abuk sabuk yayınlar mıdır? Çocuk ne demek? Geç gelişen, hatta hiç gelişmeyen tecessüsler yok mu? Yayınevi sahiplerinin sefil çıkarları uğruna piyasaya sürdükleri abur cubur kitaplara körpe zekâları teslim etmeğe kimin hakkı var?” (MERİÇ, 1986: 307) gibi sorularla ortaya koyan yazar, çocuk edebiyatı metinlerinin kalitesine dikkatleri çekmektedir. Bu tür kitap örneklerini, emekli olmuş öğretmenlerimizin çocuklar için yazdıklarını düşündükleri eserlerle çoğaltabiliriz. Konu ile ilgili bir iç denetim in oluşması kaçınılmaz bir ihtiyaç olarak karşımızda durmaktadır.

Aslında bu konuda, Orhan Veli güzel bir örnektir. Onun, şiirleştirdiği Nasrettin Hoca fıkraları ve La Fontaine’in fablları çocukların dışında büyüklerin de ilgisini çekmektedir.

2. EĞİTİM FAKÜLTELERİNDE ÇOCUK EDEBİYATI DERSLERİ

Bilindiği gibi, 1996 yılı başlarında, Yüksek Öğretim Kurumu Başkanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı işbirliği ile Eğitim Fakültelerinde öğretmen yetiştirme programlarının yeniden düzenlenmesi çalışmaları başlatılmıştır. Bu çalışmaların sonunda, hem lisans hem de lisans üstü düzeyde önemli değişiklikler yapılmıştır. Bütün bu düzenlemelerdeki amaç, “16.08.1997 tarih ve 4306 sayılı kanunla yürürlüğe giren ‘**sekiz yıllık zorunlu eğitim’e sınıf ve branş öğretmeni yetiştirmek**”(YÖK/DÜNYA BANKASI,1998:3) tir. Yeni düzenlemelerin başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için Yüksek

Öğretim Kurumu bir dizi önlem almıştır. Bu önlemlerden bazıları şunlardır:

1. İlk olarak, 1994 yılı sonunda başlayan ve 1998 yılının sonunda bitirilmesi plânlanan YÖK/DÜNYA BANKASI Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Projesinin kaynakları ve proje çerçevesinde gerçekleştirilen çeşitli etkinlikler, yeni düzenleme ilkeleri ve amaçları doğrultusunda yönlendirilmiştir.

2. Program geliştirme çalışmaları yapılmış

3. Eğitim Fakültelerinde çalışan öğretim elemanlarının yetiştirmelerine katkıda bulunmak amacıyla proje çerçevesinde çeşitli fakültelerden seçilen öğretim elemanları Yüksek Lisans, Doktora ve doktora sonrası çalışmalar için yurt dışına gönderilmiş

4. Eğitim Fakülteleri ile Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı okullar arasındaki işbirliğini ve koordinasyonu geliştirmek üzere bir “Eğitim Fakültesi – Uygulama Okulu İşbirliği Programı” hazırlanmıştır.

Bütün bu çalışmaların sonucu olarak, Lisans düzeyinde toplam 16 öğretmen yetiştirme programının geliştirildiğini görüyoruz.. Lisans programlarına ek olarak, diğer fakültelerde alan eğitimini tamamlayan mezunlardan öğretmen olmak isteyenler için Eğitim Fakültesi bünyesinde açılacak Tezsiz Yüksek Lisans Programı da geliştirilmiştir.

Ayrıca, Eğitim Fakültelerinde eskiden beri uygulanan öğretmen yetiştiren programlar ve bu programlarda yer alan dersler, derslerin içerik, kredi ve saatleri yeniden ele alınıp düzenlenmiştir. Çocuk Edebiyatı dersleri, Eğitim Fakültelerinin yeniden yapılandırılması esnasında düşünülmüş derslerdendir. Çocuk Edebiyatı adına, dünyada ve bizde verilen eserleri ve bu eserlerin, çocuk eğitimindeki önemini düşünenecek olursak, bunun geç kalmış bir teşebbüs olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Kız Meslek Liseleri ve Öğretmen Liselerinde. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı’nın, 19.12.1996 tarih ve 262 sayılı kararı ile okutulan Çocuk Edebiyatı derslerine, Eğitim Fakültelerinin ders programları arasında da yer verilmesi çok yerinde bir karar olmuştur.

Böylece, Çocuk Edebiyatı dersleri yeni şekliyle, böyle bir düzenlemeden sonra, Eğitim Fakültelerinin aşağıda sayacağımız bölüm ve ana bilim dallarında okutulmaya başlanmıştır:

Yeni hazırlanan Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programına göre, Çocuk Edebiyatı derslerinin okutulduğu Bölüm/Ana bilim dalları:

2.1. İlköğretim Bölümü

2.1.1. Okul Öncesi Öğretmenliği ABD	T	U	K
V. yarıyıl : Çocuk Edebiyatı I :	2	2	3
VI. yarıyıl: Çocuk Edebiyatı II:	2	2	3

Derslerin İçerikleri:

Çocuk Edebiyatı I,

“Çocuğun hayatında kitabın yeri; okul öncesi dönemde dil ve edebiyat zevki; Türkiye’de ve dünyada çocuk edebiyatının gelişmesi; çocuk yayınlarında bulunması gereken özellikler; masal fabl; destan/efsane; roman; hikâye; biyografi; şiir; tekerleme; bilmece; parmak oyunları; anı; dramatisasyon.”

Çocuk Edebiyatı II,

“Çocuğun hayatında kitabın yeri; okul öncesi dönemde dil ve edebiyat zevki; Türkiye’de ve dünyada çocuk edebiyatının gelişmesi; çocuk yayınlarında bulunması gereken özellikler; masal fabl; destan/efsane; roman; hikâye; biyografi; şiir; tekerleme; bilmece; parmak oyunları; anı; dramatisasyon.”

Görüldüğü gibi her iki dersin de içeriği kelimesi kelimesine aynıdır. Haftada, iki saati teorik, iki saati de uygulama olmak üzere, dört saatlik bir ders için belirlenen ve uyulması istenen içerik bu şekilde tespit edilmiştir.

Okul öncesi dönem, çocuğun 0-5 yaşlarını içine almaktadır. (YALÇIN, 2002; 24) “Anne rahminde eğitim almış çocuklar ile almayanlar arasında altı aylık bir zekâ farkı”(AKYOL, 2002) ndan söz edildiğine göre, bu dönemde çocuğa verilecek olan eğitimin öneminden bahsetmek ne kadar gereksiz olacaktır. Çocuktaki **estetik zevk** ve **üretici düşüncenin** daha bu yaşlarda oluştuğunu düşüncemize, okul öncesine verilmesi gereken önem ortadadır. Bu yaş grubuna hazırlanan kitapların sayfa düzenleri, resimlerin yerleştirilmesi, yazıların boyutu, içlerindeki metinlerin pedagojik düzeylerinin son derece dikkatli bir şekilde hazırlanmış olmaları gerekmektedir. Dolayısı ile bu çocuklara hitabeden eserlerin, canlandırma, resimleme ve dinleme yoluyla onların kelime hazinelerini geliştirici bir nitelikte hazırlanması büyük önem taşımaktadır. Fakat ne yazık ki, piyasada satılmakta olan bebek kitaplarının bir çoğu, bu özellikleri taşımamaktadır.

2.1.2. Sınıf Öğretmenliği ABD

IV. yarıyıl : Çocuk Edebiyatı	3	0	3
-------------------------------	---	---	---

Dersin İçeriği:

“Çocuk Edebiyatı ile ilgili kaynakların taranması ve tanıtımı; çocukların seviyelerine uygun kitap ve diğer materyallerin seçimi ve değerlendirilmesi; Çocuk Edebiyatına ilişkin örnekler ve incelenmesi; folklor, masal, mit ve efsaneler, gerçek hikâyeler, şiir, biyografi incelemesi.”

2.1.3. Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ABD

V. yarıyıl: Çocuk Edebiyatı	3	0	3
-----------------------------	---	---	---

Dersin İçeriği:

“Çocuk Edebiyatı ile ilgili kaynakların taranması ve tanıtımı; çocukların seviyelerine uygun kitap ve diğer materyallerin seçimi ve değerlendirilmesi; Çocuk Edebiyatına ilişkin örnekler ve incelenmesi; folklor, masal, mit ve efsaneler, gerçek hikâyeler, şiir, biyografi incelemesi.”

2.1.4. İşitme Engelliler Öğretmenliği

Yan Alanı TRÖ olan Ana bilim Dalında	3	0	3
--------------------------------------	---	---	---

Dersin İçeriği:

“Çocuk Edebiyatı ile ilgili kaynakların taranması ve tanıtımı; çocukların seviyelerine uygun kitap ve diğer materyallerin seçimi ve değerlendirilmesi; Çocuk Edebiyatına ilişkin örnekler ve incelenmesi; folklor, masal, mit ve efsaneler, gerçek hikâyeler, şiir, biyografi incelemesi.” şeklinde belirlenmiştir.

2.2. Türkçe Eğitimi Bölümü

2.2.1. Türkçe Öğretmenliği ABD

VI. yarıyıl: Çocuk Edebiyatı	3	0	3
------------------------------	---	---	---

Dersin İçeriği:

“ Çocuğun tanımı, çocuğun beden, zihin ve dil gelişimi, çocuğun ilgi ve ihtiyaçları, çocuk yayınları ve bu yayınlarda bulunması gereken temel unsurlar, yaş gruplarına göre çocuk yayınları, çocuklarda edebî ilginin ve ihtiyacın gelişmesi, Türk Çocuk Edebiyatı, gelişmiş ülkelerde Çocuk Edebiyatı.”

Görüldüğü gibi, Çocuk Edebiyatı derslerinin içerikleri bazı bölümlerde tekrarlanmıştır. Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ve İşitme Engelliler Öğretmenliği Anabilim dallarındaki ders içerikleri ile Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim dalında I ve II

olarak belirlenen Çocuk Edebiyatı derslerinin içerikleri aynen tekrar edilmiştir. Sadece Türkçe Öğretmenliği bölümündeki dersin içeriği diğerlerinden farklı olarak biraz daha ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Bütün bu Bölüm ve Ana bilim dallarında okutulabilecek Çocuk Edebiyatı dersleri, 2.Öğretimle birlikte toplam 40 saattir. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde, lisans düzeyinde, İşitme Engelliler Öğretmenliği henüz açılmadığı için, - 6 saati çıkardığımızda - 34 saat Çocuk Edebiyatı dersinin fiilen okutulduğunu görmekteyiz. Bu sayıya, Tezli ve Tezsiz Yüksek Lisans seçmeli olarak okutulan 6 saati de ilâve ettiğimizde, Eğitim Fakültesinde, 40 saat Çocuk Edebiyatı dersinin okutulduğu görülecektir. Bu azımsanmayacak bir sayıdır. Türkiye genelinde, 44'ü Devlet, 3'ü özel üniversitelerde olmak üzere toplam 47 Eğitim Fakültesi bulunduğu göre ülkemizde okutulan Çocuk Edebiyatı ders sayısı yaklaşık olarak 1880 saattir. Anadolu Öğretmen Liseleri ve Kız Meslek Liselerinde okutulan Çocuk Edebiyatı dersleri bu hesaplamanın dışındadır. Bunları da göz önüne aldığımızda, ülkemizde saat olarak yeterli sayıda Çocuk Edebiyatı derslerinin okutulmakta olduğunu söyleyebiliriz. Ancak sadece sayısal faktörlerin yerine getirilmesi elbette başarı için gereklidir. Ancak yeterli değildir. Bu derslerin ülkemizde Çocuk Edebiyatı kültürünün yerleştirilmesinde daha aktif bir rol oynayabilmesi için başka faktörlerin de iyileştirilmesi gerekmektedir. Bizce, iyileştirilmeyi bekleyen diğer faktörler şunlardır:

1. Ders içerikleri ve sayıları gözden geçirilmeli, uygulama saati mutlaka bütün bölümlere ilâve edilmeli,
2. Piyasada aceleyle hazırlanmış intibai veren ders kitaplarının yerine, metin ve uygulama olarak zenginleştirilmiş daha bilimsel kitaplar hazırlanmalı,
3. Geçmişten günümüze, Çocuk Edebiyatı metinlerinin bir araya toplandığı bir "Çocuk Edebiyatı Tarihi" hazırlanmalı,
4. 1869 da yayımlanan Mümeyyizle başlayan ve 1928'e kadar çıkmaya devam eden, içlerinde büyük zenginlikler saklayan eski harfli binlerce çocuk dergisi, yeni harflere kazandırılmalı,
5. Eğitim Fakültelerinde, Çocuk Edebiyatı bölümleri açılmalı, bu bölümlerde önce lisans üstü eğitimlerle alanda ihtiyaç duyulan Öğretim Elemanları yetiştirilmeli,
6. Çocuklara yönelik yayınlar mutlaka bir disiplin altına alınmalı,
7. Çocuk Edebiyatı günleri etkinlikleri veya Çocuk Edebiyatı konulu bilimsel toplantılar daha sık yapılmalı,

8. Bütün bunların dışında çok önemli bir adım daha atılmalı, değişik kademelerde yapılan sınavlarda (LGS veya ÖSS'de), kitap okuyan öğrencilerin birikimlerini değerlendiren sorular sorularak kitap okuma teşvik edilmeli.

Ancak bu şekilde, ülkemizde zengin bir Çocuk Edebiyatı kültürü oluşturulup çocuklarımızın okuyan, okuduklarından zevk alan, hayatı doğru anlayan ve değerlendiren bireyler olarak yetiştirilmeleri sağlanabilir.

KAYNAKLAR

AKIN Sunay, "Şiir İzmirde 'Konak'ladı!..", SABAH/ Cumartesi, 26.03.2005

AKYOL Tuba, "Anne Rahminde Dershane", Milliyet, 16 Şubat 2002

MERİÇ Cemil, Kültürden İrfana, İnsan Yayınları, İstanbul 1986

NEYDİM Necdet, Sen Işık Çalmayı Bilir misin?, Bu Yayınevi, İstanbul 1998

ŞİRİN Mustafa Ruhi, 99 Soruda Çocuk Edebiyatı, Çocuk Vakfı Yayınları, İst.1994

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Karar Tarihi: 19.12.1996, Karar Sayısı:262. Anadolu Öğretmen Liseleri "Çocuk Edebiyatı Dersi" Öğretim Programı, bkz.T.D. 2470, s.58-77.

TANPINAR Ahmet Hamdi, Mücevherlerin Sırrı, (Hazırlayanlar:İlyas Erin, Turgay Anar, Şaban Özdemir),YKY, İst.2002

TÜRKÇE SÖZLÜK, Türk Dil Kurumu, 2 cilt, Ankara 1988

YALÇIN Alemdar, Gıyasettin AYTAŞ, Çocuk Edebiyatı, Akçağ Yayınları, Ankara 2002

YÖK/DÜNYA BANKASI Millî Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Fakülte – Okul İşbirliği, Ankara 1998

Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Karar Tarihi: 19.12.1996, Karar Sayısı:262. Anadolu Öğretmen Liseleri "Çocuk Edebiyatı Dersi" Öğretim Programı, bkz.T.D. 2470, s.58-77.

İLETİŞİM ADRESİ

Yrd.Doç.Dr.Mehmet ÖZDEMİR

Sakarya Üniversitesi-Eğitim Fakültesi-Türkçe Eğitimi Bölümü

54300 Hendek/ Sakarya

mehmetoz@sakarya.edu.tr